

Гоц О.П.

студентка 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

УНИКНЕННЯ ПОРУШЕНЬ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ ТА ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Захист професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності визначається українським законодавством (включаючи Конституцію України, Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси, Закон України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність») та міжнародним законодавством, що застосовне в Україні (у першу чергу, Європейською конвенцією про захист прав людини і основних свобод, Рекомендацією (2000) 21 Комітету Міністрів Ради Європи про свободу професійної діяльності адвокатів). Такий захист також регламентований актами Організації Об'єднаних Націй, Ради адвокатських і правових товариств Європи (CCBE), Міжнародної асоціації адвокатів тощо [1].

Так, у статті 23 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» вказано про заборону втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності, вимагання надання відомостей, що є адвокатською таємницею, вилучення документів, які пов'язані з адвокатською діяльністю, проведення обшуків в офісах адвокатів, без наявності чітко визначеного у рішенні суду переліку речей, документів, що планується виявити тощо [2].

Гарантії адвокатської діяльності підсумовані в Основних положеннях ООН про роль адвоката, прийнятих VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року. Наприклад, у статті 16 даного нормативного акту зазначається, що уряди мають забезпечити адвокатам: а) можливість здійснювати їх професійні обов'язки без залякування, перешкод, завдання турботи й недоречного втручання; б) можливість вільно пересуватися і консультувати клієнта у своїй країні та за кордоном; в) виключення можливості піддавати покаранню або погрожувати його застосуванням та можливості обвинувачення, адміністративних, економічних та інших санкцій за дії, здійснювані відповідно до визнаних професійних обов'язків, стандартів та етичних норм [3].

Проблема даного дослідження передбачена у тому, що в практиці України є значні розбіжності із законодавством, які призводять до того, що адвокати постійно зіштовхуються з численними перешкодами під час надання правової допомоги своїм клієнтам. В основному це виражається у досить широких повноваженнях прокурорів, слідчих та інших представників правоохоронних органів, а також у діяльності суддів, які інколи є неупередженими у процесі. У результаті цього професійні права адвокатів та гарантії адвокатської діяльності регулярно порушуються.

Важливу роль у процесі захисту професійних прав і гарантій адвоката відіграють: Національна асоціація адвокатів України, Ради адвокатів регіонів України, ВГО «Асоціація адвокатів України», ГО «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу», міжнародні організації та інші.

Так, зважаючи на чисельні порушення професійних прав та гарантій адвокатської діяльності з боку правоохоронних органів, «Асоціація адвокатів України» неодноразово зверталася з відкритими листами до Президента України, Генерального прокурора України, інших органів державної влади стосовно недопущення порушення професійних прав адвокатів та ототожнення адвоката з клієнтом [4].

Крім того, Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності ставить перед собою такі завдання:

- участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у галузі захисту прав та інтересів адвокатів, забезпечення гарантій адвокатської діяльності;

- виявлення, облік, аналіз і систематизація випадків порушення професійних прав та інтересів адвокатів, а також порушення гарантій адвокатської діяльності, які відбулись на території України;

- здійснення профілактичної роботи, яка направлена на попередження порушень прав та інтересів адвокатів, а також порушення гарантій адвокатської діяльності;

- створення і систематичне вдосконалення необхідних заходів оперативного реагування при порушенні законних прав та інтересів адвокатів, а також гарантій адвокатської діяльності тощо [5].

Отже, щоб зменшити кількість порушень професійних прав і гарантій адвокатів, необхідне створення ефективної системи правового захисту прав адвокатів. Вона повинна розглядати порушення прав і гарантій адвокатів, перешкоджати вчиненню аналогічних порушень у майбутньому, а також встановлювати покарання за скоєне правопорушення.

Список використаної літератури:

1. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» захист прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності: заключення та рекомендації. 2016 р. 2 с.

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 3 липня 2020 р. № 5076-VI // Відомості Верховної Ради. 2020 р. № 27. 23 с.

3. Основні положення про роль адвокатів прийняті Конгресом VIII ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835#Text.

4. Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності Всеукраїнської громадської організації «Асоціації адвокатів України».

URL: <http://www.uaa.org.ua/about /komitety/presa/protection%20of% 20the %20rights%20of%20lawyers.pdf>.

5. Положення про комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності: рішення Ради адвокатів України № 182 від 27 липня 2013 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/ rishennya/2013.07.27-rishennya-182.pdf>.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна**

Грушак Я.О.

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОBOB'ЯЗКУ НЕРОЗГOЛOШЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Законодавством України передбачено обов'язок адвоката зберігати адвокатську таємницю, що у свою чергу слугує головною запорукою довіри клієнта. Саме ця довіра є основним шляхом отримання від клієнта інформації, необхідної для повного та всебічного захисту його прав та охоронюваних законом інтересів. На мою думку, даний обов'язок дає змогу клієнту бути захищеним у більш повному обсязі, адже останній не має підстав боятися, що певні приховані аспекти його життя чи діяльності можуть бути викриті в подальшому і тому, надаючи адвокату більш повну інформацію, тим самим збільшує шанси на успішний захист своїх прав.

Згідно ч.1 ст. 22 Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року, адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

Частина 3 ст. 22 цього ж закону встановлює, що обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста